

29.6.2021

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 24.5.2021, VN/6181/2021

Pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelmaluonnos, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen pelastustoimi

Suomen Palopäälystöliitto – Finlands Brandbefälsförbund ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta. Lausuntomme pohjautuu osittain jäseniltämme saatuihin kommentteihin. Lausumme seuraavaa:

Pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen on panostettava nykyistä painokkaammin. Tasa-arvoinen ja syrjimätön toimintaympäristö on jokaisen pelastusalalla toimivan perusoikeus. Toimintaohjelma toimii tässä työssä tärkeänä asioita eteenpäin vievänä elementtinä.

Toimintaohjelmaluonnoksessa esitetään keskeisesti, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen pelastusalalla vaatii osaamisen ja ymmärryksen lisäämistä. Pelastusalan koulutuksissa ja opinnoissa asiaa ei käsitellä kovinkaan syvällisesti, joten se on syytä ottaa kattavamman huomioon jo alan perusopetuksessa. Samoin pelastuslaitoksissa tarvitaan koulutusta ja tukea, että esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien velvoitteet tulevat asianmukaisesti huomioon otetuksi. Toimintaohjelmassa esitetyn pilottiorganisaatiomallin avulla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voisi pelastustoimessa viedä resurssiisaasti ja proaktiivisesti eteenpäin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön sanastoon liittyviä huomioita:

- Sanasto on syytä tarkistaa ja huolehtia, että eri kohdissa olevat viittaukset, esimerkiksi lakeihin, ovat varmasti oikein. Samalla voi tarkistaa, puuttuuko jokin olennainen käsite. Esimerkiksi *tasa-arvo*-sana itsessään puuttuu.
- *Kiintiö*-sanan määrittelyn yhteydessä on kirjoitettu: ”Tasa-arvolain mukaan naisten ja miesten tulee olla tasapuolisesti edustettuina (naisia ja miehiä vähintään 40 prosenttia) muilla kuin vaaleilla valittavissa julkisen hallinnon toimielimissä ja muissa julkista valtaa käyttävissä toimielimissä. Vaatimus koskee esimerkiksi virastojen, laitosten ja valtioneemmistöisten yhtiöiden johtokuntia ja hallintoneuvostoja.”

Ilmeisesti vaatimus koskee ainoastaan julkista valtaa käyttäviä toimieliimiä, eikä ole täten yleistettävissä muihin toimieliimiin tai toimijoihin. Asia on tärkeä esittää riittävän selkeästi, jotta kiintiöistä ei muodostu toimintaohjelman kautta väärää käsitystä. Tasa-arvolain 4 a §:ssä todetaan, että ”kiintiövaatimuksesta voidaan poiketa erityisestä syystä”. Tasa-arvovaltuutetun verkkosivuilla käytetään esimerkiksi tilannetta, jossa jollakin erityisalalla ei ole saatavilla asiantuntijoita kuin toisen sukupuolen edustajista.

Kaiken kaikkiaan on hyvä, että liitteessä avataan keskeiset käsitteet, koska ne ovat monille tuntemattomia ja niitä käytetään epäjohtomukaisesti.

Ohjelmaluonnos hahmottelee varsin yksityiskohtaisesti erilaisia toimenpiteitä, joita tulevaisuudessa olisi hyvä tehdä. Osa niistä voi toteutua lyhyemmällä aikajänteellä, osa pidemmällä, ja tämä on otettava niin eri tavoitteiden määrittelyssä, johtamisessa kuin päätöksenteossakin huomioon. Monissa toimenpiteissä painottuu suunnitelmalähtöisyys; suunnitelmat eivät ole itseisarvo, vaan niiden luonteva käytännön toteuttaminen ja yhteisen ymmärryksen saavuttaminen niistä.

Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaan, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen vaatii vaikuttamista ja koulutusta. Suomen Palopäällystiitto haluaa alan arvojen mukaisesti toteuttaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassaan, mm. koulutuksen, asiantuntijatoiminnan ja viestinnän saralla.

Lisätietoja lausunnosta antaa toiminnanjohtaja Ari Keijonen, ari.keijonen@sppl.fi, 040 5884112.

Inhimillisesti, ammatillisesti, luotettavasti – yhteistyössä

Suomen Palopäällystiitto – Finlands Brandbefälsförbund ry

merk. *Veli-Pekka Ihamäki*

Veli-Pekka Ihamäki

puheenjohtaja

merk. *Ari Keijonen*

Ari Keijonen

toiminnanjohtaja

